

**ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΚΕΜΕΤ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗΣ**

ΠΑΓΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗ 3-18 /2011

**ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΝ &
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΕΔ**

(CONCEPT DEVELOPMENT & EXPERIMENTATION)

ΑΘΗΝΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2011

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ
ΠαΔ 3-18/2011/ΓΕΕΘΑ/ΚΕΜΕΤ

Α/Α	ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
	<u>Αποδέκτες για Ενέργεια</u>	
1 έως 5	ΓΕΕΘΑ/Α΄ ΚΛ, Β΄ ΚΛ, Γ΄ ΚΛ, Δ΄ ΚΛ, Ε΄ ΚΛ	Από 1
6 έως 20	ΓΕΕΘΑ/Α1, Α2, Α3, Α4, Α5, Α6, ΕΘΚΕΠΙΧ, Γ1, Γ2, Γ3, Γ4, Γ5, Δ2, Ε2, Ε3	Από 1
21	ΓΕΕΘΑ/ΚΕΧΕΙΚ	1
22 έως 24	ΓΕΣ/ΔΙΔΕ-ΔΙΔΟ-ΔΙΣΧΕΑ	Από 1
25 έως 27	ΓΕΝ/ ΔΚΑ -Α1-Α3	Από 1
28 έως 29	ΓΕΑ/Α1-Δ2	Από 1
30	1 ^η ΣΤΡΑΤΙΑ/ΔΕΠΙΧ	1
31	Α΄ΣΣ/ΔΕΠΙΧ	1
32	Β΄ΣΣ /ΔΕΠΙΧ	1
33	Γ΄ΣΣ/ΕΘΕΠ	1
34	Δ΄ΣΣ /ΔΕΠΙΧ	1
35	ΑΣΔΕΝ/ΔΕΠΙΧ	1
36	13 ^η ΔΕΕ/3 ^ο ΕΓ	1
37	ΑΣ/ΔΚΑ	1
38	ΑΤΑ/ΔΑΚ	1
	<u>Αποδέκτες για Πληροφορία</u>	
39	ΓΕΕΘΑ/ΕΓΑ	1
40 έως 42	ΓΕΕΘΑ/ΓΡ. ΥΠΑΡΧΗΓΟΥ, ΓΡ. ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΗ, ΔΙΚΥΒ	Από 1
43 έως 46	ΓΕΕΘΑ/ΚΕΜΕΤ, ΔΙΜΕΤ, ΔΙΔΔΟ, ΚΕΠΕΑ	Από 1
47 έως 53	ΣΕΘΑ, ΑΔΙΣΠΟ, ΣΣΑΣ, ΣΑΝ, ΚΕΝΑΠ, ΠΟΣΚΕΣΘΑΜ, ΠΚΕΕΥΕ	Από 1
54 έως 56	ΚΕΤΕΣ – ΓΕΤΕΝ – ΕΤΗΜ	Από 1
57 έως 61	ΓΕΕΘΑ/ΚΕΝΤΡ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ (απόθεμα)	5

ΠΙΝΑΚΑΣ
ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΓΩΝ
ΠαΔ 3-18/2011/ΓΕΕΘΑ/ΚΕΜΕΤ

α/α Τροπο- ποίησης	Σχετική Τροποποιητική Διαταγή	Ημερομηνία Καταχώρισης Τροποποίησης	Αυτός που καταχώρισε την τροποποίηση		
			Βαθμός	Όνοματεπώνυμο	Μονογραφή

Οδηγίες:

1. Να επιφέρετε μεταβολές στην παρούσα ΠαΔ μόνο κατόπιν διαταγής του ΓΕΕΘΑ/ΚΕΜΕΤ.
2. Στο περιθώριο της σελίδας του κειμένου, στο ύψος της πρώτης πρότασης της τροποποίησης, να αναγράφεται ένα κεφαλαίο Τ μαζί με τον αντίστοιχο α/α (π.χ. Τ-1, Τ-2 κ.κ.).
3. Να καταχωρίσετε στον παραπάνω πίνακα κάθε τροποποιητική διαταγή, για επιβεβαίωση ότι έγιναν οι μεταβολές.

**Π Ι Ν Α Κ Α Σ
ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ ΟΝΟΜΑΣΙΩΝ**

A/A	Συνθηματική Ονομασία	Πλήρης Ονομασία
1	ΓΕΑ	Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας
2	ΓΕΕΘΑ	Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας
3	ΓΕΝ	Γενικό Επιτελείο Ναυτικού
4	ΓΕΣ	Γενικό Επιτελείο Στρατού
5	ΔΕΜΕΤ	Διευθύνουσα Επιτροπή Μετεξέλιξης
6	ΔΙΜΕΤ	Διεύθυνση Μετεξέλιξης
7	ΕΔ	Ένοπλες Δυνάμεις
8	ΚΕΜΕΤ	Κέντρο Μετεξέλιξης
9	ΜΕΣ	Μείζονες Επιχειρησιακοί Σχηματισμοί
10	ΜΝΕ	Multi-National Experimentation
11	ΠΕΕΠ	Πρόγραμμα Εθνικού Επιχειρησιακού Πειραματισμού
12	ΣΑΓΕ	Συμβούλιο Αρχηγών Γενικών Επιτελείων
13	ΣΤΥΠ	Συμφωνίες Τυποποίησης
14	ΥΠΕΘΑ	Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

ΠΡΟΣ :

Πίνακας Αποδεκτών

**ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗΣ
ΔΝΣΗ ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΝΕΩΝ ΙΔΕΩΝ
ΚΑΙ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΥ**

Τηλέφ. (εσωτ): 6245

ΚΟΙΝ :

Φ. 318/5/265895

Σ.252

Αθήνα, 17 Ιουν. 2011

ΘΕΜΑ : Έκδοση Πάγιας Διαταγής

ΣΧΕΤ : Φ.070/9/94630/Σ.10278/27 Δεκ 06/ΓΕΕΘΑ/Β΄ ΚΛ/ΔΙΔΥΠ & ΟΡΓ

ΠΑΓΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗ 3-18 / 2011
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΝ &
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΑ

1. Σε ένα συνεχώς και ταχέως μεταβαλλόμενο γεωστρατηγικό περιβάλλον όπως το σημερινό, οι Ένοπλες Δυνάμεις (ΕΔ), καθώς και το σύνολο των φορέων που εμπλέκονται στην αμυντική και επιχειρησιακή σχεδίαση, αλλά και στην εκτέλεση επιχειρήσεων κάθε μορφής, αναζητούν καινοτόμους και αποτελεσματικούς τρόπους ανάπτυξης νέων δυνατοτήτων ή επίλυσης των σύνθετων και πολυδιάστατων προβλημάτων που κατά καιρούς ανακύπτουν. Ταυτόχρονα, με τις υφιστάμενες σοβαρές οικονομικές περικοπές επιβάλλεται η ανεύρεση λύσεων με παράλληλη βελτιστοποίηση των διατιθέμενων πόρων.

2. Θεωρείται ως αυτονόητο, ότι η Ανάπτυξη Θεμελιωδών Αντιλήψεων και Πειραματισμού αποτελεί σημαντικό πολλαπλασιαστή ισχύος για τις επιχειρήσεις και, βοηθά στην πραγματοποίηση αλλαγών με ρυθμούς που μπορούν να απορροφηθούν από το προσωπικό των ΕΔ.

3. Το θεσμικό πλαίσιο για τη λειτουργία της εν λόγω διαδικασίας καθορίζεται στη «**Θεμελιώδη Αντίληψη της Μετεξέλιξης**», του οποίου η «Ανάπτυξη Θεμελιωδών Αντιλήψεων και Δυνατοτήτων» αποτελεί τον ένα από τους τρεις Πυλώνες της.

4. Το Κέντρο Μετεξέλιξης (ΚΕΜΕΤ) με την καθ' ύλη αρμόδια Διεύθυνση Μετεξέλιξης (ΔΙΜΕΤ), έχει ορισθεί ως ο φορέας χειρισμού και συντονισμού των σχετικών θεμάτων σε Εθνικό, Νατοϊκό και Διεθνές επίπεδο.

ΣΚΟΠΟΣ

5. Σκοπός της παρούσης είναι ο καθορισμός του ρόλου της «**Ανάπτυξης Θεμελιωδών Αντιλήψεων και Πειραματισμού**» (Concept Development & Experimentation - CD&E) για την επίτευξη των στόχων της Μετεξέλιξης των ΕΔ, η διασαφήνιση των αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων και τέλος, η παροχή γενικών κατευθύνσεων για την εν συνεχεία λεπτομερή ανάπτυξη και ενσωμάτωσή της στις λειτουργίες των ΕΔ, τόσο σε εθνικό όσο και σε ΝΑΤΟϊκό πλαίσιο.

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ

6. Η παρούσα Διαταγή πραγματεύεται τα παρακάτω αντικείμενα, τα οποία αφορούν στην οργάνωση και στις διαδικασίες επιχειρησιακού πειραματισμού στις ΕΔ:

- α. Ορισμοί.
- β. Υποστήριξη της Αμυντικής Σχεδίασης.
- γ. Ανάπτυξη Θεμελιωδών Αντιλήψεων.
- δ. Πειραματισμός.
- ε. Προϊόντα.
- στ. Αρχές Ανάπτυξης Θεμελιωδών Αντιλήψεων & Πειραματισμού
- ζ. Διαδικασία σε εθνικό επίπεδο.
- η. Διαδικασία σε ΝΑΤΟϊκό επίπεδο.

ΟΡΙΣΜΟΙ

7. **Ανάπτυξη Θεμελιωδών Αντιλήψεων** (Concept Development): Είναι η διαδικασία εκπόνησης και επεξεργασίας μίας καινοτόμου αντίληψης (Concept), σε σχέση με κενά που διαπιστώθηκαν από επιχειρησιακές δυνατότητες (capabilities) ή κατά τη διαδικασία καταγραφής διαπιστωμένων διδαγμάτων (lessons learned). Επισημαίνεται, ότι η ανάπτυξη ενός "Concept" μπορεί να διεξάγεται αποκλειστικά μέσω επιτελικής εργασίας/μελέτης, χωρίς να απαιτεί κατ' ανάγκη την εκτέλεση Πειραματισμού.

8. **Πειραματισμός** (Experimentation): Είναι η έρευνα, υπό ελεγχόμενες συνθήκες, με σκοπό την ανακάλυψη νέων στοιχείων, την επιβεβαίωση ή απόρριψη μίας υπόθεσης, καθώς και την επικύρωση μίας ιδέας.

9. «**Ανάπτυξη Θεμελιωδών Αντιλήψεων και Πειραματισμός**» (Concept Development & Experimentation - CD&E): Αποτελεί ένα από τα βασικά «εργαλεία» που

συμβάλουν στη δομημένη και συστηματική Μετεξέλιξη των ΕΔ, μέσω της ανάπτυξης και μετατροπής δημιουργικών και καινοτόμων ιδεών, σε βιώσιμες και αξιόπιστες λύσεις για εφαρμογή από τον τελικό χρήστη, οι οποίες καλύπτουν κενά δυνατοτήτων. Ουσιαστικά, αποτελεί ένα εργαλείο δοκιμών, το οποίο βασίζεται σε θεμελιωμένες επιστημονικές μεθοδολογίες.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ

10. Η διαδικασία της αμυντικής σχεδίασης, ουσιαστικά αφορά στην ανάπτυξη των απαιτούμενων επιχειρησιακών δυνατοτήτων, από εκτιμήσεις τρεχουσών και μελλοντικών απαιτήσεων. Μετά από τον προσδιορισμό και την προτεραιοποίηση των διαπιστωμένων κενών δυνατοτήτων, η διαδικασία CD&E μπορεί να δώσει καινοτόμες λύσεις, ιδιαίτερα σε ότι αφορά θέματα νέων διαδικασιών, οργανωτικών δομών, εφαρμογή νέων τεχνολογιών. Επίσης, η διαδικασία CD&E μπορεί να βοηθήσει σημαντικά στην αξιοποίηση και εφαρμογή των διαπιστωμένων διδαγμάτων (lessons learned).

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΝ

11. Ο κύριος ρόλος της Ανάπτυξης Θεμελιωδών Αντιλήψεων είναι ο εντοπισμός λύσεων σε γνωστά ή αναμενόμενα προβλήματα, τα οποία οι υφιστάμενοι μηχανισμοί δεν αντιμετωπίζουν επαρκώς. Νέα προβλήματα μπορεί να προκύψουν ως συνδυασμός πολιτικών, κοινωνικών, οικονομικών, τεχνολογικών ή δογματικών¹ παραγόντων ή από την εισαγωγή νέων αντικειμένων σε προϋπάρχουσες καταστάσεις ή λειτουργίες. Μία θεμελιώδης αντίληψη (Concept) μπορεί επίσης να αναπτυχθεί με σκοπό να προτείνει μία αποτελεσματικότερη από μια ήδη υφιστάμενη λύση. Η λύση αυτή μπορεί να υλοποιηθεί μέσα από τεχνολογικές, οργανωτικές, τακτικές, δομικές ή άλλες εξελίξεις που δεν υπήρχαν μέχρι τώρα.

12. Η ανάπτυξη νέων θεμελιωδών αντιλήψεων, παρέχει το πλαίσιο εντός του οποίου μπορεί να αναπτυχθεί μία λύση και όπως προαναφέρθηκε, δεν απαιτεί πάντοτε επικύρωση μέσω του Πειραματισμού. Οι *Κυρίαρχες Αντιλήψεις (Capstone Concepts)* σπάνια χρήζουν Πειραματισμού, ενώ το αντίθετο συμβαίνει με τις *Επιχειρησιακές (Operating Concepts)* και τις *Λειτουργικές Αντιλήψεις (Functional Concepts)* (Παράρτημα «B» - Βασικοί Ορισμοί).

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΣ

13. Τα πειράματα, μπορεί να θεωρηθούν ως δοκιμές που εκτελούνται για να εξετασθεί, η αποτελεσματικότητα μίας λύσης, η οποία δεν είχε προηγουμένως δοκιμασθεί, η εγκυρότητα μίας υπόθεσης ή για να επικυρωθεί επίσημα κάτι το οποίο είναι ήδη γνωστό.

14. Ο Πειραματισμός μπορεί να διεξάγεται, είτε ως μεμονωμένη δραστηριότητα

---

¹ Οι δογματικοί παράγοντες αναφέρονται κυρίως σε υφιστάμενα στρατιωτικά δόγματα και επιχειρησιακά σχέδια.

είτε ως μία αλληλουχία συναφών και αλληλοσυνδεόμενων δραστηριοτήτων, προκειμένου να αντιμετωπίσει σύνθετα επιχειρησιακά προβλήματα. Ειδικότερα, με τον Πειραματισμό μειώνεται η αβεβαιότητα υλοποίησης μίας ιδέας, η οποία παρουσιάζει πολυπλοκότητα για την πιστοποίησή της μέσω καθαρά θεωρητικών/επιτελικών μελετών.

15. Η ανάπτυξη “Concepts” και ο Πειραματισμός αποτελούν αλληλένδετες και αλληλοτροφοδοτούμενες διαδικασίες, καθώς η πρώτη παρέχει το «σκεπτικό», την αιτιολογία και το υπόβαθρο για την εκτέλεση του δεύτερου, αλλά και αντίστροφα ο δεύτερος παρέχει πληροφορίες που μπορούν να οδηγήσουν στη βελτίωση των “Concepts”.

16. Η συμμετοχή σε πολυεθνικά πειράματα MNE (Multi-National Experiments) ενδιαφέροντος βοηθά στην υιοθέτηση ή απόρριψη νέων ιδεών.

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

17. Τα «προϊόντα» της διαδικασίας ανάπτυξης Θεμελιωδών Αντιλήψεων και Πειραματισμού μπορεί να περιλαμβάνουν:

α. Καινοτόμες ιδέες (κυρίως αρχές, επιχειρησιακές ή λειτουργικές ιδέες, που αφορούν σε τρόπους ενεργείας, σχέδια, κτλ).

β. Αναφορές αρχικών και τελικών εντυπώσεων.

γ. Τεχνικές αναφορές και τεχνικές οδηγίες.

δ. ΣΤΥΠ (STANAGs) - τεχνικές προδιαγραφές.

ε. Προτάσεις αλλαγών σε δόγματα/οδηγίες επιχειρήσεων.

στ. Πρότυπα (μέσα, εξοπλισμός, διαδικασίες, οργανωτικές δομές κ.λπ.)

ζ. Εγχειρίδια - προσχέδια κανονισμών και δογμάτων.

η. Προτάσεις καθορισμού απαιτούμενων δυνάμεων για την εκπλήρωση συγκεκριμένης αποστολής.

ΑΡΧΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΝ & ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΥ

18. Γενικά, η Ανάπτυξη Θεμελιωδών Αντιλήψεων και Πειραματισμού θεωρείται ότι θα πρέπει να βασίζεται στις ακόλουθες αρχές, προκειμένου να στοχεύει στην ανεύρεση βιώσιμων και αξιόπιστων λύσεων οι οποίες θα καλύπτουν τα διαπιστωμένα κενά δυνατοτήτων:

α. **Καινοτομία:** Η καινοτομία αποτελεί βασική αρχή της Ανάπτυξης

Θεμελιωδών Αντιλήψεων και Πειραματισμού για τον εντοπισμό αξιόπιστων και βιώσιμων λύσεων που θα καλύψουν διαπιστωμένα κενά στις επιχειρησιακές δυνατότητες.

β. **Βελτιστοποίηση πόρων:** Είναι απαραίτη η επίτευξη των επιθυμητών τελικών αποτελεσμάτων και η απόκτηση των αναμενόμενων προϊόντων, μετά από εκτίμηση μείωσης του ρίσκου, εξοικονόμηση πόρων και παροχή απτών αποδείξεων και επιχειρημάτων κατά τη διεξαγωγή διαλόγου ή ενημερώσεων, προκειμένου να διευκολυνθεί το έργο της ηγεσίας στη λήψη απόφασης.

γ. **Διασύνδεση με άλλες διαδικασίες:** Απαιτείται σύνδεση με άλλες διαδικασίες και κυρίως με αυτήν της Αμυντικής Σχεδίασης, από την οποία προκύπτει η ανάγκη ανάπτυξης των απαιτούμενων επιχειρησιακών δυνατοτήτων.

δ. **Σαφήνεια και Διαφάνεια:** Απαιτείται πλήρης κατανόηση της διαδικασίας, καθώς και έγκαιρη εμπλοκή όλων των ενδιαφερομένων φορέων. Μόνο έτσι επιτυγχάνεται αμοιβαία εμπιστοσύνη και εφαρμογή των αρχών της εξοικονόμησης πόρων και της ισορροπίας κόστους/αποτελεσματικότητας.

ε. **Συντονισμός:** Δεδομένης της ανάγκης συνεργασίας μεγάλου αριθμού φορέων, οι απαιτήσεις συντονισμού είναι μεγάλες και η σχεδίαση πρέπει να λαμβάνει υπόψη, τις απόψεις του συνόλου των εμπλεκόμενων.

στ. **Ευελιξία:** Υλοποιείται με τη τήρηση δυνατότητας άμεσης ενέργειας για την αντιμετώπιση των επιτακτικών επιχειρησιακών απαιτήσεων.

ζ. **Απλότητα:** Για την αποφυγή της γραφειοκρατίας και τη μη επιβάρυνση των εμπλεκόμενων με πρόσθετο επιτελικό έργο, η διαδικασία πρέπει να τηρείται κατά το δυνατόν απλή, εστιάζοντας στην παραγωγή του τελικού προϊόντος και όχι τόσο στην απαραίτητη τήρηση της μεθοδολογίας.

η. **Ισορροπία:** Πρέπει να επιδιώκεται η επίτευξη ισορροπίας, στην κατανομή του δυναμικού και των πόρων που διατίθενται για την Ανάπτυξη Θεμελιωδών Αντιλήψεων και Πειραματισμού έτσι, ώστε να αντιμετωπίζονται τόσο οι τρέχουσες/επείγουσες επιχειρησιακές απαιτήσεις όσο και οι μελλοντικές προκλήσεις.

θ. **Διακλαδικότητα:** Η διαδικασία της Ανάπτυξης Θεμελιωδών Αντιλήψεων και Πειραματισμού προσανατολίζεται κυρίως στην επίλυση κατά προτεραιότητα διακλαδικών επιχειρησιακών προβλημάτων, τα οποία απασχολούν ή εκτιμάται ότι μελλοντικά θα απασχολήσουν τις ΕΔ.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

19. Για την εξασφάλιση, της μέγιστης δυνατής αποτελεσματικότητας και συνέργειας μεταξύ των Κλάδων, του συντονισμού και της αποφυγής εκτέλεσης συναφών ή και όμοιων προσπαθειών/εργασιών (duplication of effort), από

διαφορετικούς φορείς των ΕΔ, θα εκπονείται από το ΚΕΜΕΤ σε συνεργασία με τη ΔΕΜΕΤ και θα εγκρίνεται από τον Α/ΓΕΕΘΑ, το ετήσιο Πρόγραμμα Εθνικού Επιχειρησιακού Πειραματισμού (ΠΕΕΠ). Το ΠΕΕΠ θα αποτελεί θεμελιώδες κείμενο, στο οποίο θα περιγράφονται:

- α. Τα εγκεκριμένα επιχειρησιακά πειράματα του αντιστοίχου έτους.
- β. Οι απαιτήσεις διακλαδικής συνεργασίας και συντονισμού.
- γ. Οι εξαρτήσεις και τυχόν διασυνδέσεις που προκύπτουν με άλλες διαδικασίες και δραστηριότητες του ΓΕΕΘΑ και των ΓΕ, όπως για παράδειγμα, της Αμυντικής Σχεδίασης, των Κατευθύνσεων Διαλειτουργικότητας, των Στόχων Εθνικής Άμυνας, του προϋπολογισμού, των εξοπλιστικών προγραμμάτων, των εθνικών, συμμαχικών, διεθνών ασκήσεων, κτλ.

20. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ένταξη πειραμάτων στο ΠΕΕΠ είναι η εκπόνηση και ανάπτυξη σχετικών “Concept”, από τον φορέα ο οποίος έχει την αρμοδιότητα χειρισμού του εκάστοτε επιχειρησιακού προβλήματος, καθορίζοντας επακριβώς το είδος των πληροφοριών που επιθυμεί. Στο Παράρτημα «Γ» αναγράφονται τα κατ’ελάχιστο στοιχεία που απαιτείται να περιλαμβάνει μία πρόταση Ανάπτυξης Θεμελιωδών Αντιλήψεων και Επιχειρησιακού Πειραματισμού.

21. Σκοπός της προαναφερθείσης συνεργασίας είναι η εκπόνηση και υποβολή εμπειριστατωμένων εισηγήσεων και προτάσεων, για έγκριση από τον Α/ΓΕΕΘΑ, για την υιοθέτηση και εφαρμογή λύσεων σε διακλαδικά επιχειρησιακά προβλήματα, οι οποίες (λύσεις) θα έχουν προηγουμένως δοκιμαστεί μέσω της διαδικασίας του Επιχειρησιακού Πειραματισμού.

22. Το σύνολο των φορέων των ΕΔ ενθαρρύνεται να συμμετέχει ενεργά στη διαδικασία του Επιχειρησιακού Πειραματισμού, με τελική επιδίωξη τη βελτιστοποίηση των διακλαδικών δυνατοτήτων μας και τη συνεχή προσαρμογή των ΕΔ στο σύγχρονο γεωστρατηγικό περιβάλλον.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΕ ΝΑΤΟΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

23. Σε ΝΑΤΟϊκό επίπεδο, το ACT εκπονεί κάθε χρόνο το “Comprehensive Campaign Plan” (CCPlan), στο οποίο μεταξύ των άλλων περιλαμβάνονται και όλα τα εγκεκριμένα “Concepts” και πειράματα της επόμενης τριετίας.

24. Ειδικότερα, τα έθνη και οι φορείς του ΝΑΤΟ, μετά από πρόσκληση του HQ SACT υποβάλλουν κάθε χρόνο στο ACT προτάσεις CD&E, προκειμένου να ενταχθούν στο CCPlan. Η εν λόγω πρόσκληση, θα διαβιβάζεται έγκαιρα από το ΚΕΜΕΤ προς τα μέλη της ΔΕΜΕΤ, προκειμένου να διαπιστωθεί ενδιαφέρον από τα ΓΕ. Η διαδικασία αρχίζει από το Φεβρουάριο εκάστου έτους και εντός της άνοιξης οι υποβληθείσες στο ACT προτάσεις επεξεργάζονται από το CD&E Working Group. Αυτές που προκρίνονται, προωθούνται εντός του θέρους σε μορφή σχεδίου CCPlan,

προς τη Στρατιωτική Επιτροπή MC και τη Military Budget Committee (MBC), για έγκριση.

25. Επιδίωξη, είναι η ένταξη αριθμού εθνικών “Concept” και πειραμάτων, σε αντίστοιχα προγράμματα του CCPlan, για την εκμετάλλευση της υποδομής και της εμπειρίας του NATO.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

26. Οι επιχειρησιακοί φορείς και αποδέκτες παρόντος κατέχουν πρωτεύοντα ρόλο στην υπόψη προσπάθεια, γεγονός που ενισχύεται ακόμη περισσότερο αν ληφθεί υπόψη ότι οι ίδιοι είναι και οι αποδέκτες του τελικού «προϊόντος» των πειραμάτων.

27. Τα Γενικά Επιτελεία στο πνεύμα της παρούσης παρακαλούνται όπως ενεργήσουν αρμοδίως για έκδοση και αναπροσαρμογή των δικών τους Διαταγών κατά περίπτωση.

28. Ισχύς της παρούσας από υπογραφής.

Ακριβές Αντίγραφο

Αντιπτέραρχος (Ι) Αλέξανδρος Τσιγαράς
Διευθυντής Κέντρου Μετεξέλιξης

Πλοίαρχος Γ. Σάγος ΠΝ
Τμηματάρχης ΔΙΜΕΤ/ΑΝΙΠ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

«Α» Αρμοδιότητες Φορέων ΕΔ

«Β» Βασικοί Ορισμοί Διαδικασίας CD&E

«Γ» Στοιχεία Προτάσεων Ανάπτυξης Θεμελιωδών Αντιλήψεων και Επιχειρησιακού Πειραματισμού

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΦΟΡΕΩΝ ΕΔ

1. Α/ΓΕΕΘΑ

α. Ελέγχει την εφαρμογή της Πολιτικής επί θεμάτων Ανάπτυξης Θεμελιωδών Αντιλήψεων και Πειραματισμού για τις ΕΔ και, αποφασίζει για τυχόν αλλαγές, σε περίπτωση που από την εφαρμογή της όλης διαδικασίας προκύψει ανάλογη απαίτηση, μετά από σχετική πρόταση του ΚΕΜΕΤ.

β. Εγκρίνει το ετήσιο Πρόγραμμα Εθνικού Επιχειρησιακού Πειραματισμού (ΠΕΕΠ), μετά από σχετική εισήγηση του ΚΕΜΕΤ.

γ. Εγκρίνει τυχόν απαιτήσεις Ανάπτυξης Θεμελιωδών Αντιλήψεων και Πειραματισμού, για διακλαδικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Κλάδοι των ΕΔ και, αναθέτει στο ΚΕΜΕΤ:

(1) Την εξέταση της δυνατότητας ενσωμάτωσης τους σε ήδη εγκεκριμένα πειράματα (εθνικά ή συμμαχικά).

(2) Την ευθύνη συντονισμού με τον κατά περίπτωση αρμόδιο φορέα, συμπεριλαμβανομένης και της πανεπιστημιακής κοινότητας, για τη σχεδίαση και εκτέλεση νέων πειραμάτων.

δ. Ενημερώνεται ανά εξάμηνο από το ΚΕΜΕΤ για την πρόοδο των δραστηριοτήτων επιχειρησιακού πειραματισμού και, παρέχει σχετικές κατευθύνσεις.

2. ΓΕΕΘΑ/ΚΕΜΕΤ

α. Αποτελεί το φορέα κατεύθυνσης, συντονισμού και ελέγχου των σχετικών θεμάτων, επιχειρησιακού και στρατηγικού επιπέδου, σε εθνικό, συμμαχικό και διεθνές πλαίσιο. Παράλληλα, είναι αρμόδιο για την παροχή τεχνογνωσίας επί των διαδικασιών, της μεθοδολογίας και της τυποποίησης του Επιχειρησιακού Πειραματισμού, έως το πέρας της διεξαγωγής του. Ο επί της ουσίας χειρισμός των θεμάτων, που θα εξετάζονται κατά περίπτωση, αποτελεί ευθύνη των καθ' ύλη αρμοδίων φορέων, οι οποίοι θα πρέπει να ενημερώνουν ανελλιπώς το Κέντρο για την πρόοδο των εργασιών τους.

β. Συντάσσει σε συνεργασία με τα μέλη της Διευθύνουσας Επιτροπής Μετεξέλιξης (ΔΕΜΕΤ) το ετήσιο ΠΕΕΠ, το οποίο υποβάλλει με σχετική εισήγηση στον Α/ΓΕΕΘΑ για έγκριση και περαιτέρω υλοποίηση.

γ. Ενημερώνει ανά εξάμηνο τον Α/ΓΕΕΘΑ, για την πρόοδο των δραστηριοτήτων Επιχειρησιακού Πειραματισμού.

δ. Σε συντονισμό με τα ΓΕΕΘΑ/ΔΑΣΠ και ΥΠΕΘΑ/ΓΔΟΣΥ μεριμνά για την πρόβλεψη ένταξης των ετησίων εγκεκριμένων προγραμμάτων πειραματισμού στο αντίστοιχο πενταετές πρόγραμμα συναφών δραστηριοτήτων (Πενταετές Πρόγραμμα Δραστηριοτήτων – ΠΠΔ), το οποίο λειτουργεί παράλληλα με το ΕΜΠΑΕ (υπ' αριθ. 2 Γνωμάτευση της 26^{ης} /30-10-2009 Συνεδρίασης ΣΑΓΕ).

ε. Συνεργάζεται για τα σχετικά θέματα απευθείας με τους αρμόδιους φορείς, ενημερώνοντας όταν κρίνεται ως αναγκαίο τον Α/ΓΕΕΘΑ και τα ΓΕ των Κλάδων, μέσω της ΔΕΜΕΤ. Ειδικότερα, συνεργάζεται με:

(1) Τις κατά περίπτωση αρμόδιες Διευθύνσεις και Κέντρα του ΥΠΕΘΑ.

(2) Τους ΜΕΣ και τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς των ΕΔ.

(3) Τυχόν συναρμόδια Υπουργεία και φορείς του Δημοσίου Τομέα.

(4) Την πανεπιστημιακή και την ευρύτερη επιστημονική και τεχνολογική κοινότητα.

(5) Τη Διοίκηση Μετασχηματισμού του NATO (Supreme Allied Command Transformation – SACT), καθώς και με αντίστοιχες Διοικήσεις και φορείς σε διεθνές επίπεδο.

3. Γενικά Επιτελεία (ΓΕΕΘΑ, ΓΕΣ, ΓΕΝ, ΓΕΑ)

α. Υποβάλλουν μέχρι το Σεπτέμβριο κάθε έτους στο ΓΕΕΘΑ/ΚΕΜΕΤ, μέσω των μελών της ΔΕΜΕΤ, προτάσεις Ανάπτυξης Θεμελιωδών Αντιλήψεων και Πειραματισμού, με σκοπό την επίλυση κατά προτεραιότητα διακλαδικών προβλημάτων, τα οποία απασχολούν ή εκτιμάται ότι μελλοντικά θα απασχολήσουν τις ΕΔ (Παράρτημα “Γ”).

β. Μεριμνούν για τη δέσμευση αντιστοίχων κονδυλίων προς αποζημίωση των εμπλεκόμενων στον επιχειρησιακό πειραματισμό στελεχών τους, στο πνεύμα της υπ' αριθ. 2 Γνωμάτευσης της 26^{ης} /30-10-2009 Συνεδρίασης ΣΑΓΕ.

γ. Συμμετέχουν με τους εκπροσώπους τους στη Διευθύνουσα Επιτροπή Μετεξέλιξης (ΔΕΜΕΤ), η οποία υπό την εποπτεία του ΚΕΜΕΤ, επεξεργάζεται το ετήσιο ΠΕΕΠ.

δ. Παρέχουν εξειδικευμένο προσωπικό για την επάνδρωση των ομάδων εργασίας, οι οποίες θα συγκροτούνται στο πλαίσιο της υπό εξέταση διαδικασίας.

ε. Εκτελούν, με μέριμνά τους, Επιχειρησιακό Πειραματισμό για θέματα τα οποία αφορούν αποκλειστικά στον Κλάδο τους και, ζητούν, εάν απαιτηθεί, τη συνδρομή του ΚΕΜΕΤ για θέματα διαδικασιών, μεθοδολογίας και τυποποίησης.

στ. Διατηρούν Τμήμα Μετεξέλιξης στον Κλάδο τους, το οποίο συνεργάζεται με το ΓΕΕΘΑ/ΚΕΜΕΤ.

ζ. Ενημερώνουν ανά εξάμηνο το ΓΕΕΘΑ/ΚΕΜΕΤ για την πρόοδο των δραστηριοτήτων του επιχειρησιακού πειραματισμού αρμοδιότητάς των (κλαδικού ή διακλαδικού χαρακτήρα).

4. ΜΕΣ

α. Υποβάλλουν μέχρι το Σεπτέμβριο κάθε έτους στο ΓΕΕΘΑ/ΚΕΜΕΤ, με κοινοποίηση στα ΓΕ και τα μέλη της ΔΕΜΕΤ, προτάσεις Ανάπτυξης Θεμελιωδών Αντιλήψεων (Concepts) και Επιχειρησιακού Πειραματισμού, με σκοπό την επίλυση, κατά προτεραιότητα, διακλαδικών επιχειρησιακών προβλημάτων, τα οποία απασχολούν ή εκτιμάται ότι μελλοντικά θα απασχολήσουν τις ΕΔ (Παράρτημα “Γ”).

β. Εκτελούν και συμμετέχουν ενεργά με το προσωπικό και τα μέσα τους στις δραστηριότητες Επιχειρησιακού Πειραματισμού, για θέματα αρμοδιότητάς τους.

γ. Υποβάλλουν ιεραρχικά στο ΚΕΜΕΤ σχόλια, απόψεις, παρατηρήσεις και προτάσεις, τόσο για τα επιμέρους πειράματα όσο και για την τροποποίηση του ΠΕΕΠ.

δ. Παρακολουθούν, καθ’ όλη τη διάρκεια της εκπόνησης των “Concepts” και του Πειραματισμού, την πρόοδο των υπό ανάπτυξη «προϊόντων» και υποβάλλουν ιεραρχικά, μέσω των οικείων ομάδων ελέγχου και αξιολόγησης, προτάσεις για διορθωτικές παρεμβάσεις, προκειμένου τα τελικά προϊόντα να καλύπτουν κατά το δυνατόν πληρέστερα τις απαιτήσεις των τελικών αποδεκτών («πελατών»).

ε. Ενημερώνουν ανά εξάμηνο το ΓΕΕΘΑ/ΚΕΜΕΤ για την πρόοδο των δραστηριοτήτων του επιχειρησιακού πειραματισμού αρμοδιότητάς των (κλαδικού ή διακλαδικού χαρακτήρα).

στ. Σε κάθε περίπτωση, τα των προηγούμενων υποπαραγράφων συντονίζονται με τα οικεία Γενικά Επιτελεία, ανυπερθέτως.

Ακριβές Αντίγραφο

Αντιπύραρχος (Ι) Αλέξανδρος Τσιγαράς
Διευθυντής Κέντρου Μετεξέλιξης

Πλοίαρχος Γ. Σάγος ΠΝ
Τμηματάρχης ΔΙΜΕΤ/ΑΝΙΠ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ CD&E

Συμμαχικός Μετασχηματισμός (Transformation): Αποτελεί τη συνεχή και εγκαίρως αναλαμβανόμενη (proactive) διαδικασία ανάπτυξης και ενσωμάτωσης καινοτόμων ιδεών, δογμάτων και στρατιωτικών δυνατοτήτων, με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και διαλειτουργικότητας των ΕΔ, σε Συμμαχικό επίπεδο.

Μετεξέλιξη: Αποτελεί τη συνεχή προσαρμογή των ΕΔ για την αντιμετώπιση της μεταβαλλόμενης φύσης των στρατιωτικών απειλών και αναμετρήσεων, μέσω νέων ιδεών, δογμάτων, δυνατοτήτων, οργανωτικών δομών και σκέψης. Η Μετεξέλιξη επιδιώκει την πραγματοποίηση αλλαγών με ρυθμούς που μπορούν να απορροφηθούν από το προσωπικό των ΕΔ.

Δυνατότητα (Capability): Αναφέρεται σε ότι χρειάζεται στην πράξη για την επίτευξη συγκεκριμένου αποτελέσματος που συμβάλλει στην εκπλήρωση μίας αποστολής. Μία τυποποίηση των συνιστωσών που καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των δυνατοτήτων αφορά σε δόγματα, οργάνωση, εκπαίδευση, μέσα/εξοπλισμό, ηγεσία, προσωπικό, υποδομές και διαλειτουργικότητα.

Concept: Αποτελεί μία θεμελιώδη αντίληψη, η οποία ενδεχομένως οδηγήσει σε αξιόπιστη και βιώσιμη λύση για την κάλυψη κάποιου κενού επιχειρησιακής ή γενικότερα στρατιωτικής δυνατότητας. Η ιεραρχία των θεμελιωδών αντιλήψεων είναι η ακόλουθη:

Κυρίαρχες Αντιλήψεις (Capstone Concepts): Παρέχουν γενική περιγραφή για την ανάπτυξη των δυνάμεων, καλύπτοντας όλες τις μορφές επιχειρήσεων, προκειμένου να επιτευχθούν οι στρατηγικοί αντικειμενικοί σκοποί.

Επιχειρησιακές Αντιλήψεις (Operating Concepts): Περιγράφουν τον τρόπο διεξαγωγής μίας επιχείρησης από το στρατιωτικό διοικητή, δίνοντας έμφαση στα τελικά επιθυμητά αποτελέσματα και στις απαιτούμενες επιχειρησιακές δυνατότητες.

Λειτουργικές Αντιλήψεις (Functional Concepts): Περιγράφουν με λεπτομέρειες τη λύση σε κάποιο συγκεκριμένο πρακτικό πρόβλημα (εφαρμογή τεχνικής, τακτικής ή διαδικασίας).

Πειραματισμός (Experimentation): Είναι η έρευνα, υπό ελεγχόμενες συνθήκες, με σκοπό την ανακάλυψη νέων στοιχείων, την επιβεβαίωση ή απόρριψη μίας υπόθεσης, καθώς και την επικύρωση μίας ιδέας. Τα πειράματα ταξινομούνται σε τρεις

διαφορετικές κατηγορίες:

Πειράματα Ανακάλυψης (Discovery Experiments): Έχουν σκοπό την ανακάλυψη νέων στοιχείων που ενδεχομένως υποστηρίζουν κάποιες νέες τεχνολογίες, διαδικασίες ή οργανωτικές δομές.

Πειράματα Ελέγχου Υπόθεσης (Hypothesis Testing Experiments): Έχουν σκοπό την επιβεβαίωση ή απόρριψη μίας υπόθεσης.

Πειράματα Επικύρωσης (Validation Experiments): Έχουν σκοπό την επικύρωση μίας γνωστής ιδέας.

Ανάπτυξη Θεμελιωδών Αντιλήψεων (Concept Development): Είναι η διαδικασία εκπόνησης και επεξεργασίας μίας καινοτόμου ιδέας (Concept), σε σχέση με κενά που διαπιστώθηκαν από επιχειρησιακές δυνατότητες (capabilities) ή κατά τη διαδικασία καταγραφής διαπιστωμένων διδαγμάτων (lessons learned). Η ανάπτυξη ενός “Concept” δεν απαιτεί κατ’ ανάγκη την εκτέλεση Πειραματισμού.

Ανάπτυξη Θεμελιωδών Αντιλήψεων και Πειραματισμός (Concept Development & Experimentation - CD&E): Αποτελεί ένα από τα βασικά «εργαλεία» που συμβάλουν στη δομημένη και συστηματική Μετεξέλιξη των ΕΔ, μέσω της ανάπτυξης και μετατροπής δημιουργικών και καινοτόμων ιδεών, σε βιώσιμες και αξιόπιστες λύσεις για εφαρμογή από τον τελικό χρήστη, οι οποίες καλύπτουν κενά δυνατοτήτων. Ουσιαστικά, αποτελεί ένα εργαλείο δοκιμών, το οποίο βασίζεται σε θεμελιωμένες επιστημονικές μεθοδολογίες.

Αντιπρόεδρος (I) Αλέξανδρος Τσιγαράς
Διευθυντής Κέντρου Μετεξέλιξης

Ακριβές Αντίγραφο
Πλοίαρχος Γ. Σάγος ΠΝ
Τμηματάρχης ΔΙΜΕΤ/ΑΝΙΠ

**ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΝ &
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΥ**

1. Μία πρόταση Ανάπτυξης Θεμελιωδους Αντίληψης & Επιχειρησιακού Πειραματισμού, θα πρέπει να περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα στοιχεία:

Τίτλος Πρότασης

α. Εισαγωγικό Τμήμα

- Φορέας πρότασης
- Αιτιολογία (περιγραφή καλυπτόμενης επιχειρησιακής αδυναμίας)
- Επιπτώσεις από τη μη-υλοποίηση της πρότασης

β. Βασικό Τμήμα

- Πυλώνας Μετεξέλιξης που εξυπηρετεί
- Τομέας Συμμαχικού Μετασχηματισμού που εξυπηρετεί
- Σκοπός
- Τύπος Πειράματος (εφόσον απαιτείται Πειραματισμός)
- Επιδιωκόμενο αποτέλεσμα (απαιτούμενα-επιθυμητά προϊόντα, αναφορές)
- Απαιτούμενα Έργα
- Φορέας ανάληψης Επιχειρησιακού Πειραματισμού
- Απαίτηση/σκοπιμότητα συμμετοχής άλλων Κλάδων
- Ύπαρξη αντίστοιχου προγράμματος στο NATO (ACT Experimentation Proposals)

γ. Τμήμα Χρηματοδότησης

- Απαιτούμενη χρηματοδότηση (εκτιμώμενο κόστος)
- Κατανομή χρηματοδότησης από εγκεκριμένο προϋπολογισμό
- Κάλυψη χρηματοδότησης

Ακριβές Αντίγραφο

Αντιπύραρχος (Ι) Αλέξανδρος Τσιγαράς
Διευθυντής Κέντρου Μετεξέλιξης

Πλοίαρχος Γ. Σάγος ΠΝ
Τμηματάρχης ΔΙΜΕΤ/ΑΝΙΠ

